

To lande

Bosnien-Hercegovina:

Areal: 51.209 kvadratkilometer.
Indbyggertal: 3,164 millioner.
Hovedstad: Sarajevo. Cirka 275.000 indbyggere.

Montenegro:

Areal: 13.810 kvadratkilometer.
Indbyggertal: Cirka 624.000.
De facto-hovedstad: Podgorica: Cirka 156.000 indbyggere.

Vejen dertil

Vi fløj med Austrian Airlines fra Hamborg til Sarajevo med flyskift i Wien. Pris: 2000 kroner pr. person for en returbillet. Rejsetid: cirka fem timer.

Lavprisselskabet Wizz Air flyver direkte fra Hamborg til Tuzla i Bosnien og til Podgorica, Montenegro, til en væsentlig lavere pris.

Stari Most-broen er et vartegn for Mostar. I sommerhalvåret springer lokale vovehalse ud fra broen efter først at have foretaget en indsamling. Foto: Henrik Køhler

Vejen fra Mostar til Podgorica fører os gennem storslåede landskaber. Store dele af Bosnien og Montenegro er præcis så øde, som det fremgår af billedet. Foto: Henrik Køhler

Vrbanja-broen i Sarajevo. Under en fredelig demonstration blev de to unge kvinder Suada og Olga de første ofre for snigskytter. Bygningen bagerst er stadig gennemhullet af skud. Foto: Henrik Køhler

Far og søn på roadtrip

Familieferie er o.k., men en tur bare med teenagesønnen er som at have en hemmelighed sammen. Det føles som ægte rigdom.

Henrik Køhler, rejser@jfm.dk

Rejsen til Bosnien-Hercegovina og Montenegro begynder i den bosniske hovedstad, Sarajevo, der især er kendt for tre begivenheder. "Skuddet i Sarajevo", der startede første verdenskrig, værtskabet for vinter-OL i 1984 og endelig den tre år lange belejring under borgerkrigen på Balkan i 1990'erne.

Man kan besøge det meget lille Muzej Sarajeva, der omhandler mordet på Frans Fer-

dinand i 1914. Det er småt, men ligger til gengæld næsten lige dér, hvor selve begivenheden fandt sted.

Når det kommer til OL-værtskabet, kan man lade sig fragte med kabelbanen op til det sted, hvor den olympiske bobsældebane ligger. Den findes nemlig stadig. Armeret beton forgår ikke så let. Nu til dags er den fyldt med graffiti og et udflygtsmål for lokale og turister. En af de små kabiner fra den tid er udstillet. Vi ser lige en Youtube-video fra en bobsælde-konkurrence fra stedet for at komme i den rette stemning.

Tydeligst i bybilledet er arrene fra borgerkrigen 1992-95. Mange bygninger har hund-redvis af skudhuller. En stor gravplads med helt ens hvide gravsten på en skråning i by-ens ene ende er også et vidnesbyrd om krig-en med anslået omkring 20.000 dræbte og 50.000 sårede til følge alene under byens belejring. Sarajevos folkedrabsmuseum har ef-

fekter og talrige bevægende beretninger fra den begivenhed.

Fodbold uden national entusiasme

Bosnien skal møde Cypern i VM-kvalifikation i fodbold. Vi er blevet lovet, at folk er ellevilde og vil følge kampen på skærme overalt. Vi lægger ud på en regulær sports-bar, Celtic. Der er skærm på væggen og gang i nationalmelodier, og baren er propfyldt, men i stedet for tv-lyd dunker noget sinds-sygt højt rockmusik ud i lokalet.

Vi gennemtrawler det osmanniske kvarter med souvenirboder, restauranter, vandpipe-rygende mænd og natteliv. Enkelte steder ses en skærm, der viser kampen, men ingen følger med. Vi ender på en bar med levende musik og stadig uden tv-lyd. En gammel mand følger kampen. Der står 1-0 til Bosni-en, da den cypriotiske målmand taber bol-den og fumler den over målstregen til 2-0.

Der er dækket op på sofabordet hos Alma og Kemal (midt og t.h.) Bag Enis (t.v.) kører transmissionen af begravelsen af sangeren Halid Bešlić. Foto: Henrik Køhler

Manden og jeg griner sammen, og han giver mig et venskabeligt klap på skulderen. Et klap, der lidt redder en mærkværdig fodboldaften.

Den følgende dag møder vi efter aftale den unge Faris på den hyggelige café Ministry of Ceff. Faris' forældre flygtede fra Bosni-en til Lolland, da de var 14 og 19 år. Han selv er født og opvokset i Nakskov. Som stude-rende på RUC er han nu i praktik på den danske ambassade.

Han så selv landskampen og siger, at på grund af de mange politiske og religiøse re-tninger i landet kan det være, at man har svært ved at identificere sig med landshol-det. Ved tidligere lejligheder har der dog væ-ret god opbakning.

Efter fire dage i hovedstaden stiger vi på bussen sydpå til Mostar. Vejen går langs en flod og gennem smukke bjergrige landska-ber. Bussen har tidligere gjort tjeneste et sted i Tyskland.

Vi har hørt, at der skal være en stor min-dehøjtidelighed for Halid Bešlić, Balkans måske mest populære sanger, der døde for få dage siden. Bešlić var en person, der fore-nede alle i det ellers noget splittede Balkan,

og som gav store beløb til godgørende for-mål.

Under træerne på torvet er samlet op mod et par tusinde mennesker. Gennem store højttalere spilles de elskede sange en efter en. Unge og gamle, kvinder og mænd synger stille med, og der anes tårer i øjnene hos flere. Det smitter - også selv om man ik-ke kender sangene eller forstår teksterne.

Overvældende gæstfrihed

Nogenlunde samtidig starter Enis Boskalio sin sorte Mercedes i Nr. Snede og sætter kur-sen mod Mostar. En rejse på halvandet døgn, men det er en tur, han ofte har kørt, når familien skal "hjem" på ferie. Hans gam-le mor er alvorligt syg, og det er formentlig sidste mulighed for at se hende.

Enis' søn, Edin, går i HF-klasse med min søn, og Edin har fulgt vores rejse. Følgende dag bliver vi inviteret på kaffe i storcenteret Mepas sammen med farbror Kemal. Han ta-ler ikke dansk, men får oversat af mig, der